

"Cihat"ta geri adım atılmadı

24 Ocak Çarşamba 2018 00:59

Mustafa Solak yazdı...

Milli Eğitim Bakanlığı 4. sınıfından 12. sınıfa kadar okutulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin öğretim programının son şeklini vererek 20 Ocak'ta yayınladı. Bu ders 4. sınıfından 12. sınıfa kadar okutuluyor.

Daha önceki yazılarımıza deðindiðimiz için bu yazımızda özellikle programın son halinin taslak halinden farklılıklarını ele alacaðız.

ATATÜRK ÇIKARILDI

Atatürk'e hiçbir sınıfta bir kelimeðik dahi yer verilmemiþtir. Lisede her sınıfta Atatürk, din ve laiklik başþıkları ünite olarak yer alıyordu. Halen okutulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ders kitaplarına bakılırsa görülebilir.

9. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi'nde 6. Ünite şu sekildeydi:

ÖÐRENME ALANI: DÍN VE LAÍKLÍK

6. ÜNİTE: LAÍKLÍK VE DÍN	97
1. Din, Bireyi Esas Alır	98
2. Laikliği Doðuran Nedenler	100
3. Laik Devlet	102
4. Laiklik Din ve Vicdan Özgürlüğünün Güvencesidir	104
5. Atatürk'ün Laiklik Anlayışı	105
DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI	108

10. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi'nde 6. Ünite şöyledi:

10. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi’nde 6. Ünite söyleyiði:

ÖĞRENME ALANI: DİN VE LAİKLİK ÜNİTE 6: ATATÜRK VE DİN

1. Atatürk'e Göre Din Vazgeçilmez Bir Kurumdur	122
2. Atatürk Dinin Yozlaştırılmasına Karşıdır	123
3. Atatürk'ün İslamiyet ve Hz. Peygamberle İlgili Sözleri.....	124
Okuma Parçası: Taassubun Zararları	125

11. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi’nde 6. Ünite söyleyiði:

ÖĞRENME ALANI : DİN VE LAİKLİK

6. ÜNİTE: ATATÜRK VE CUMHURİYET DÖNEMİ DİN HİZMETLERİ	87
1. Diyanet İşleri Başkanlığı.....	88
1.1. Kuruluşu	88
1.2. Din Görevlileri.....	90
2. Dini Yayınlar.....	92
2.1. Türkçe Tefsir ve Meal Çalışmaları.....	92
2.2. Türkçe Hadis Kitabı Çalışması	93
2.3. Hutbelerin Türkçe Okunması.....	94
Okuma Metni: Atatürk'ün Balıkesir Hutbesi	96

12. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi’nde 6. Ünite söyleyiði:

ÖĞRENME ALANI : DİN VE LAİKLİK

6. ÜNİTE : ATATÜRK VE DİN ÖĞRETİMİ

1. Atatürk'ün Dinin Anlaşılmamasına Verdiği Önem	90
2. Atatürk'ün Okulda Din Öğretimine Verdiği Önem.....	92
3. Atatürk'ün Din Bilginlerine Verdiği Değer.....	94
ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRİRELİM	96

Şimdi bu üniteler çıkarıldığı gibi “**Atatürk**” kelimesi öğretim programında 1 kere bile geçmemektedir.

LAİKLİK ÇIKARILDI

Öğretim programında “**laiklik**” kavramına yer verilmemiştir, ancak “**sekülerizm**” kavramı 11. sınıfta ele alınmıştır. Öğretim programının Temmuz ayındaki taslağında laikliğe sadece 12. sınıf “**Haklar ve Özgürlükler**” ünitesinde değiniliyordu. Çıkarıldı. Bu ünitelerin laiklikle ilgili cümleleri şu şekildeydi:

“**Din ve vicdan özgürlüğünün önemini kavrar. Laiklik kavramını ve kapsamını açıklar. Laiklik kavramı, anlam genişliği ve sosyolojik boyutu ile ele alınacaktır.**” [1]

Programın son şeklinde ise laiklik çıkarılmıştır, ama sekülerizm vardır. Sekülerizm laikliğin yerine kullanılmıyor. Sekülerizmden 11. sınıfı “**İnançla İlgili Meseleler**” ünitesinde şöyle bahsediliyor:

“**İnançla ilgili yaklaşımlardan deizm, teizm, materyalizm, pozitivizm, sekülerizm agnostisizm, ateizm ve nihilizme yer verilir.**” [2]

Bu başlıklar İslam dininin bakış açısına göre ele alınacakmış. Bakış açısından ne olduğu dile getirilmiyor. Bakış açısını, ders kitabı hazırlanınca göreceğiz ama fikir vermesi açısından MEB “**Kelam**” ders kitabındaki şu ifadeler sekülerizm ve laiklik

kavramlarına nasıl yaklaşımı olduğunu ortaya koymaktadır:

“Toplumda ahiretten ve diğer dinî, ruhanî meselelerden ziyade dünya hayatına odaklanmasına vurgu yapan anlayış ve ideolojiye sekülerizm denilir. Türkçeye laiklik, çağdaşlaşma veya dünyevileşme şeklinde çevrilebilen kavram için Fransa'da laicite ve laicisme kelimeleri kullanılırken İngiltere ve Amerika gibi ülkelerde daha çok sekülerizm kavramı tercih edilmektedir.” [3]

LAİKLİK, DAYATMA, İNANÇ PROBLEMİ

Laiklik, kamu otoritesinin (devletin) dayatması olarak değerlendiriliyor:

“Sekülerizm, modernleşme süreçleri içinde gerçekleşen bir tür kendiliğinden gelişmeye gönderme yapmaktadır. Laiklik ise toplumu sekülerleştirmemeyi amaçlayan bir kamu otoritesinin, belli bir laik toplum telâkkisi veya tasarımini hayatı geçirmek amacıyla, insanlara ve insan topluluklarına dayatmada bulunmasıdır.” [4]

Yine bu ders kitabında laiklik, Batı'nın fikir ve inanç problemi, İslam için “tehdit ve tehlike” sayılmasında ve laik insanlar “ateist” sayilarak hedef gösterilmekte, laikliğe siyasi ve toplumsal hayat düzenlenirken Allah'ı, vahiyi, kutsalı dikkate almadığı için karşı çıkmaktadır. [5]

11. sınıfta ayrıca FETÖ ve IŞİD (DAEŞ) dini istismar etmeleri yönüyle ele alınacakmış.

ALEVİLİK MEZHEP OLARAK GÖRÜLMÜYOR

Alevi-Bektaşiliğe çok az yer verilmiştir. Örneğin 11. sınıftha Hristiyanlık, Yahudilik, Hint ve Çin Dinleri ayrı ayrı ünite iken Alevilik hiçbir sınıftha ünite yapılmamıştır. Programın taslağında 5. sınıf “**Ramazan Orucu ve Önemi**” ünitesinde Alevilikteki Muharrem Orucu, “**nafile**” bir oruç olarak ele alınmıştır. Son şekländeyse nafile durumu çıkarıldı. Sadece 4. Sınıf “**Ramazan ve Oruç**” ünitesinde “**muharrem**” kavramına değinilecek.” [6]

Alevilik mezhep olarak görülmüyor.

CİHATTA GERİ ADIM ATILMADI

Taslağın öğretim programı askıya çıkarıldığında tartışma yaratan “**cihat**” konusunun bazı sınıflardan çıkarılması MEB'in geri adım attığına yorumlansa da aslında geri adım attığı yok. Sadece 6. ve 9. sınıftha yer verdiği cihat konusuna 11. sınıftha yer verdi. Dolayısıyla cihadı karışmış değil. Dahası imam hatip okulları müfredatında cihat var. Cihat, 11. sınıftha 3. ünite olan “**Kur'an'da Bazı Kavramlar**”da şöyle anlatılacak:

“Cihat kavramı, anlam genişliği göz önünde bulundurularak salt savaş ile sınırlanmadan tüm boyutlarıyla ve Mekki ve Medeni ayetlerin bu kavrama yüklediği anımlar bağlamında ele alınır. Cihadın bir ibadet olarak farzı ayın ve farz-ı kifaye olduğu durumlara deñinilir. Bu kapsamda ceht, mücadele davet, tebliğ, irşat, emr-i bi'l maruf ve nehy-i ani'l münker, kıtal/mukatele ve şehadet kavramlarına yer verilir.” [7]

GAZA, FETİH, GANİMET VATAN SAVUNMASI DEĞİLDİR

Her ne kadar davet, tebliğ gibi manevi cihat kavramları anlatılsa da “**savaşla sınırlanmadan**” ifadesi cihadın savaşa da içerdüğünün kabulüdür. Bu savaş vatan savunması veya nefisle savaş değildir. Zira MEB “**Fıkıh**” ders kitabında cihad kapsamında gaza, fetih, ganimet, öşür, haraç, cizye kavramları anlatılmaktadır. Vatan savunmasında gaza, fetih, ganimet elde etme yoktur. “**Fıkıh**” kitabında gaza ve fetih şu şekilde tanımlanmıştır:

“**Gazâ, din için yapılan savaş anlamında kullanılmıştır. Fetih, ülke ve şehirleri i'la-yi kelimetullah amacıyla İslamiyet'e açma anlamında kullanılmıştır.**” [8]

Fetih sonucu ele geçirilen ülkelerden elde edilen ganimetin paylaşılması yönelik aşağıdaki Enfal suresi 69. ayet gösterilerek şöyle meşru kılınmaktadır:

“**Gayrimüslimlerden savaş yoluyla elde edilen mallar, esirler ve araziler ganimet olarak kabul edilir. “Artık elde ettiğiniz ganimetlerden helal ve temiz olarak yiin. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah bağışlayan, merhamet edendir.”** [9]

Ganimetin beşte biri hazineye ayrılacağı, geri kalanın savaşa katılanlar arasında paylaştırılacağı belirtiliyor.

ULUSAL BAYRAMLAR DEĞERLERİMİZDEN DEĞİL Mİ?

Taslağında 6. sınıfın “**Değerlerimiz**” ünitesinde “**Bayramlarımız ve Önemli Günlerimiz**” başlığı altında ulusal bayramlarımıza yer verilmemiştir. “**Temel Değerlerimiz**” ünitesi olarak düzenlenen nihai halinde ise dini bayramlar, vatan, millet, bayrak kavramlarına yer verilmiş ama ulusal bayramlar temel değerlerimiz arasında sayılmamıştır. “**Dini bayramlar, önemli gün ve geceler**” başlığında da ulusal bayramlar, önemli günlerden görülmemiştir. [10]

DİN EKONOMİK HAYATI DA BELİRLEYECEK

Programın son şeklinin taslağında bir farkı da ekonomiye ilişkin. Son şeklinde ekonominin din tarafından düzenlenmesi öne çıkıyor. Taslağta dinin ekonomiyi belirlemesi açıkça zikredilmiyordu. 10. sınıf “**Din ve Hayat**” ünitesinde

“İslam dininin ekonomik hayatı ilgili ilkelerini yorumlar” [11] ifadesiyle dinin, ekonomik hayatı da belirleyici olması gereği vurgulanıyor. Benzer ifade 8. sınıf “Din ve Hayat” ünitesinde “İslam dinini temel inanç, ibadet ve ahlaki esasları bireysel, sosyal ve iktisadi hayatı ilişkilendirilerek verilir” [12] cümlesiyle programda yer aldı.

12. sınıf “Güncel Dini Meseleler” başlığında “İktisadi Hayatla İlgili Meseleler” başlığı düzenlenmiştir. İslam’ın mülkiyet anlayışı da anlatılacakmış. [13]

8. sınıf “Zekat ve Sadaka” ünitesinde taslaktan farklı olarak “Öşür” var. [14]

Öşür, Müslümanlardan alınan toprak vergisi. Vergilendirmenin din farklılığına göre düzenlenmesi talebi mi var acaba?

Ders kitabı hazırlanınca ne anlatılmak istendiğini net anlayacağız.

ORGAN NAKLİ HARAM MI SAYILACAK?

8. sınıf “Zekat ve Sadaka” ünitesinde “Gıda Maddeleri ve Bağımlılıkla İlgili Meseleler”, “Sağlık ve Tıpla İlgili Meseleler” de ele alınmıştır. Sigara, alkol uyuşturucu dışında yenilmesi ve içilmesi haram gıdalara örnek verilecektir. Sağlıklı ilgili olarak “**Otopsi, ötenazi, organ nakli, kan bağışi, haram maddelerle ilgili tedavi ve intihar konularına ayrıntıya girilmeden öğrenci seviyesi dikkate alınarak anlatılır**” denmektedir. [15]

ANADİLDE İLETİŞİM KAFA KARIŞTIRIYOR

Programda dile getirilen “Anadilde iletişim ve yabancı dillerde iletişim” [16] gibi kavramların ne olduğu belirsizdir. Ülkemizdeki terörle mücadele, açılım süreci, özerklik tartışmaları düşünüldüğünde bu kavamlar kafa karışıklığı yaratmaktadır.

Sonuç olarak dersin son hali taslak haline göre dinin ekonomik hayatı belirlenmesine yönelik ifadeleriyle, laikliğin çıkarılması yönüyle daha vahim bir hal almıştır. Atatürk’ün bir öğretim programına izin verilmemeli, laikliğin din ve vicdan hürriyeti yönünden ne kadar önemli olduğunun öğretim programlarına girmesi için mücadele büyütülmelidir.

Mustafa Solak

Odatv.com

DİPNOT

[1] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Taslak Öğretim Programı (4-8; 9-12), s.81.

[2] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar), s.28.

[3] U. Murat Kılavuz, Nihat Morgül, Veli Karataş, Eba Müslüm Yaşaroğlu, Ed. Ahmet Saim Kılavuz, **Anadolu İmam Hatip Liseleri Kelam**, T.C. MEB Yayınları, Ankara, 2017, s.96.

[4] Aynı yer.

[5] Age, s.80, 81, 82, 96, 97.

[6] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ilköğretim 4 ve Ortaokul 5, 6,7 ve 8. Sınıflar), s.22.

[7] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar), s.27.

[8] Orhan Çeker, Saffet Köse, Abdullah Kahraman, Servet Bayındır, İbrahim Yılmaz, Recep Özdirek, Adnan Memduhoğlu, Hasan Serhat Yeter, Editör: Recep Özdirek, Fıkıh, MEB Yayınları, Ankara, 2017, s.173.

[9] Aynı yer.

[10] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ilköğretim 4 ve Ortaokul 5, 6,7 ve 8. Sınıflar), s.30.

[11] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar), s.22.

[12] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ilköğretim 4 ve Ortaokul 5, 6,7 ve 8. Sınıflar), s.38.

[13] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar), s.33.

[14] Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı (ilköğretim 4 ve Ortaokul 5, 6,7 ve 8. Sınıflar), s.37.

[15] Age, s.34.

[16] Age, s.3.

Mustafa Solak

odatv

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

[ANA SAYFA](#)

[YAZARLAR](#)

[VİDEO](#)

[FOTO GALERİ](#)

[ARŞİV](#)

KATEGORİLER

